

THE BRITISH COMMONWEALTH OF NATIONS



TOGETHER

Economia în cel de-al Doilea Război Mondial

Texte semnate de Whitney Howarth

Banii sunt un factor în majoritatea războaielor, dar al doilea război mondial i-a dus la un alt nivel. Iată cum atât de multe dintre națiunile din acest conflict devastator au ajuns să îmbrățișeze ideea unei economii de "război total".



Mobilizarea pentru război

Aparent, nu putem pune capăt războaielor, chiar dacă oamenii vorbesc despre ele. Acest lucru se datorează parțial faptului că, alături de violența războiului, există și profit. Cauzele celui de-al Doilea Război Mondial au fost complicate, ca majoritatea conflictelor.

Dar este clar că mulți dintre oamenii de la putere, din toate națiunile, credeau că intrarea în război ar fi benefică pentru economia lor. Nu a fost vorba doar de a trimite soldați să lupte. Cetățenii, întreprinderile și restul infrastructurii unei națiuni se învârtteau în jurul efortului de război. A *apărut o economie de război totală*.

O privire asupra fundalului va ajuta la ilustrarea modului în care diferite națiuni au avut motive economice similare în timp ce s-au mobilizat (pregătit) pentru război. Pentru început, Marea Depresiune tocmai provocase o criză globală. Germania, încă suferită de înfrângerea din Primul Război Mondial, a fost lovită în mod deosebit. Când Adolf Hitler a promis să pună capăt suferinței economice și umilirii poporului german, partidul său politic a ajuns la putere. Pentru a crea locuri de muncă – de care economia avea nevoie cu disperare – guvernul lui Hitler a crescut cheltuielile militare. Companiile germane au primit contracte guvernamentale profitabile. O parte a planului lui Hitler a fost să folosească această nouă putere militară pentru a invada țările vecine. Acolo, avea să ia resurse și bunuri industriale pentru a-și promova viziunea despre o Germanie Mare. Desigur, viziunea sa a cerut și "puritatea" rasială și etnică a acestei zone extinse. Acest plan prevedea, de asemenea, îndepărtarea sau uciderea multor populații din regiunile cucerite. Unii dintre oamenii din aceste țări au fost, de asemenea, forțați să devină muncitori neplătiți – în esență sclavi – ai mașinii de război germane. La fel și grupurile minoritare din Germania.



[Muncitori forțați în Lituania ocupată de germani.](#) Bild Bundesarchiv, CC BY-SA 3.0.

În cealaltă parte a lumii, Japonia avea probleme similare. Depresiunea a cauzat sărăcie pe scară largă în această perioadă. Japonia avea puține resurse naturale. Guvernul era îndatorat. Dorind să fie mai puțin

dependenți de piețele externe pentru petrol și cauciuc, japonezii au înființat colonii în Coreea și Manciuria pentru a avea acces la aceste resurse valoroase – pentru a le folosi și a le vinde. Statele Unite nu au aprobat această preluare. Așa că au blocat exporturile de petrol ale Japoniei în 1940 pentru a-și încetini planul economic. Japonia a accelerat planurile de a ataca Indonezia și Filipine pentru și mai multe resurse. Din nou, SUA au impus restricții severe. Japonia a ridicat miza cu atacul de la Pearl Harbor pe 7 decembrie 1941. Acțiunea i-a pus în război cu SUA. Prim-ministrul japonez de la acea vreme, generalul Tojo, comanda și armata. Ca și în cazul Germaniei, el credea că Japonia are nevoie de o economie de război totală. Tojo a făcut pași dramatici pentru a-l realiza.

Puterile aliate

Cu puterile Axei – Germania, Italia și Japonia – mobilizându-se în mod clar pentru război, Aliții – SUA, Marea Britanie, Franța și Rusia Sovietică – s-au pregătit pentru un alt conflict global. Rusia Sovietică (URSS), temându-se de atacurile germane, a folosit economia pe timp de pace pentru a-și construi armata – la fel ca Germania. Din 1938 până în 1941, liderul rus Iosif Stalin și-a dublat dimensiunea armatei la cinci milioane de soldați. Pentru a-i plăti, toate gospodăriile rusești au trebuit să consume mai puține alimente, combustibil și alte resurse. Acest lucru nu ar fi mers la fel de bine în majoritatea națiunilor. Dar Rusia sovietică avea o "economie de comandă". A dat statului controlul asupra tuturor industriilor, inclusiv fermelor și alimentelor pe care le produceau. Acest nivel de control guvernamental a oferit URSS un avantaj atunci când a venit vorba de mobilizarea resurselor și a forței de muncă industriale pentru război. Majoritatea națiunilor s-au străduit să se adapteze la economia totală de război. Cu toate acestea, economia de comandă a Rusiei era deja aproape de acest concept. A fost mai ușor să ceri cetățenilor și companiilor să se alăture efortului de război.



*Copiii dintr-o școală britanică bombardată care mănâncă mâncare din SUA trimisă ca parte a programului de împrumut-închiriere.
De către Fotograful Diviziei Foto a Ministerului Informațiilor, domeniu public.*

Economia din Statele Unite a fost o altă poveste. O schimbare clară a priorităților economice a început chiar înainte de Statele Unite au intrat activ în război în decembrie 1941, când Japonia a atacat baza aeriană americană Pearl

Harbor. Președintele Roosevelt semnase o lege cu nouă luni mai devreme pentru a crea programul Lend-Lease. Acest lucru a permis SUA să furnizeze nave de război, avioane și armament (și alimente pentru civili) pentru a ajuta națiunile aliate. Asta însemna că cu mult înainte de a se alătura oficial luptei, SUA participau deja. Programul Lend-Lease a avut ca scop transformarea Statelor Unite în ceea ce Roosevelt a numit "marele arsenal al democrației".

Economie totală de război

Când japonezii au bombardat Pearl Harbor, SUA au declarat război atât Japoniei, cât și Germaniei. Ca și în cazul multor alte națiuni, nu a fost vorba doar de trimiterea de soldați și arme. Statele Unite au vrut ca toți cetățenii săi să facă un efort și să se îndrepte spre o economie de război totală. Guvernul a oferit stimulente companiilor private pentru a-și transforma fabricile de producție. Curând au devenit centre de producție pentru arme, avioane și nave. Toți cetățenii au fost rugați să raționalizeze sau să controleze cu atenție utilizarea anumitor resurse. Ei au sprijinit efortul de război prin colectarea resturilor de cauciuc, hârtie și metale. Fiecare persoană, la fiecare nivel al societății, a fost rugată să contribuie și să se sacrifice pentru cauză.

Înainte de război, economia SUA era ca majoritatea celorlalte țări, încercând să se reconstruiască după criză.

Dintr-o dată, mergea grozav. Producția s-a accelerat, au fost construite noi fabrici și fabricile închise s-au redeschis. Milioane de locuri de muncă au fost create în ambele întreprinderi private și în sfera publică. Tancurile au început să iasă din fabricile de mașini. Liniile de asamblare care făceau aspiratoare și aparate de bucătărie au început să producă bombe. Pentru a stabiliza economia, guvernul controla atât salariile, cât și prețurile.

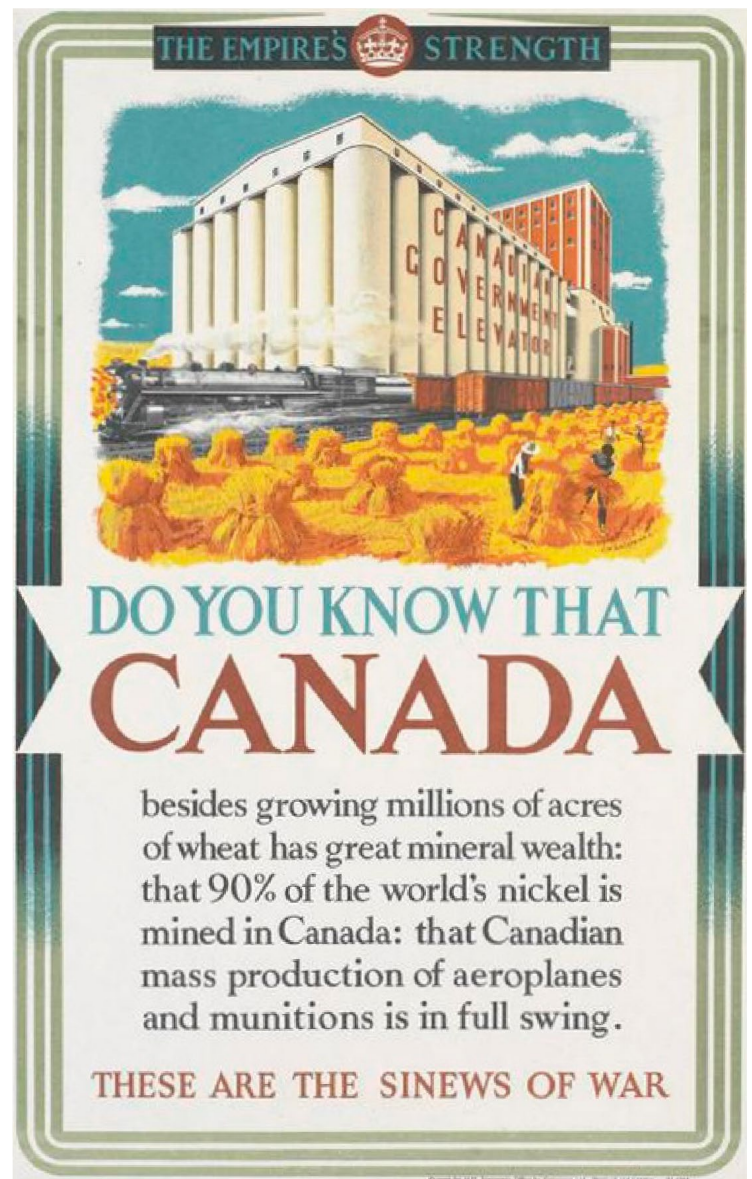
Pe măsură ce milioane de bărbați au plecat la război în Europa și Pacific, gospodine, studenți și pensionari au ocupat locurile de muncă pe care le-au lăsat în urmă. Două treimi din economia americană fusese împinsă în efortul de război până la sfârșitul anului 1943. Șomajul a scăzut la minime record. Chiar și oamenii de știință, cum ar fi fizicienii și chimiștii, și-au extins cercetările. Ei au dezvoltat noi arme și tehnologii care ar putea oferi

Armata americană avea un avantaj mai mare. Un rezultat al acestui lucru a fost Proiectul Manhattan. A

produs primele arme nucleare.

În Marea Britanie și Canada, schimbări economice similare au fost făcute pentru a satisface nevoile războiului. Lipsa de alimente a fost și mai gravă pentru *domeniul public*.

[Un afiș care anunță contribuția Canadei la efortul de război britanic.](#)



Raționalizarea a devenit esențială. Marea Britanie s-a bazat și pe Canada pentru produse lactate și carne. Deci, chiar dacă Canada a început să producă mult mai multă hrană în timpul războiului, canadienii au trebuit să raționalizeze singuri utilizarea lor. Acest lucru a fost pentru a putea continua să hrănească cetățenii britanici, care aveau nevoie disperată de mai multe resurse.

În Marea Britanie exista o nevoie disperată de forță de muncă agricolă. A adus zeci de mii de femei britanice din orașe în zonele rurale pentru a servi ca "fete de pământ". Zonele rurale erau oricum locuri mai sigure, deoarece germanii vizau orașele cu populație civilă mare. De aceea, sute de mii de copii au fost evacuați în zonele rurale ale insulei pentru siguranță. În total, peste 450.000 de civili britanici și-au pierdut viața.

Avantajul imperiului

Deși era insular, Regatul Unit controla cel mai mare imperiu din lume. Asta însemna că economia sa de război a avut o acoperire globală. Marea Britanie și-a folosit influența pentru a ajuta la luptă. În timpul războiului, Marea Britanie a importat petrol pentru uz militar din Persia, Irak și America de Nord. Peste 15 milioane de supuși s-au alăturat forțelor britanice în lupta aliată împotriva puterilor Axei. Pe lângă soldați, membrii imperiului aveau oameni calificați, provizii, materiale industriale și resurse naturale de care Marea Britanie avea nevoie. Această rețea de sprijin se întindea din Australia până în Caraibe, din Africa de Est până în India. Capacitatea Marii Britanii de a mobiliza această capacitate militar-industrială enormă este o parte importantă a modului în care au supraviețuit războiului.

Numai în India, peste 2,5 milioane de oameni au fost recrutați pentru a lupta în război într-o varietate de țări africane, asiatice și europene. Peste 150.000 de supuși non-britanici și-au dat viața pentru Imperiul Britanic, chiar dacă liderii politici din Africa și India organizau mișcări pentru a se elibera de sub dominația britanică. Întreruperile din timpul războiului au provocat o penurie severă de alimente. Au dus la o foamete care a ucis sute de mii de oameni acolo. Pe diferite câmpuri de luptă globale, subcontinentul indian a sacrificat 87.000 de soldați. Costurile economice și umane ale războiului au fost insuportabil de mari pentru alte milioane de coloniști care au fost răniți, văduvi și orfani.

Concluzie

Este imposibil să contrazici vechea zicală: "Războiul este iadul". În paragrafele de mai sus, am întrezărit doar o parte din numărul morților din cel de-al Doilea Război Mondial. Nu am menționat genocidul poporului evreu, bombardamentele de la Hiroshima și Nagasaki și multe alte orori ale acestui război masiv. Economia, în sine, nu sună ca un subiect violent. Cu toate acestea, vedem nenumărate exemple în acest război și în altele că urmărirea prosperității economice poate lăsa în urma sa devastări teribile